

Перелік використаних джерел:

1. Переваги та недоліки відкриття ринку землі в Україні. URL: <https://suspilne.media/144353-ak-bi-vono-bulo-po-normalnomu-to-prodala-b-perevagi-ta-nedoliki-vidkrittta-rinku-zemli-v-ukraini/>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 20, ст.142). Офіційний сайт. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#n1913>
3. Виклики для українського АПК. URL: <https://agropolit.com/news/20821-vikliki-dlya-ukrayinskogo-apk-polyagayut-ne-lishe-u-vidkritttya-rinku-zemli--tse-zmini-klimatu-tsinovi-skachki-biobezpeka-urbanizatsiya-ta-skorochennya-naselennya--stavnitser>
4. Агросектор у піке – причини падіння виробництва сільськогосподарської продукції в Україні. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/813-agrosektor-v-pike--prichini-padynnya-virobnitstva-silskogospodarskoyi-produktsiyi-v-ukrayini>
5. Сільське населення України за 10 років скоротилося на 16%. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2736219-silске-naselenna-ukraini-za-10-rokiv-skorotilosa-na-16-ekspert.html>

УДК 631.15

Домбровська Олена

кандидат економічних наук

доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру

Державний біотехнологічний університет

м. Харків, Україна

Olena Dombrovska

Ph.D. in Economics, Associate Professor

State Biotechnological University

Kharkiv, Ukraine

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ PROBLEMS AND PROSPECTS OF ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN UKRAINE

Важливою складовою зміцнення конкурентоспроможності економіки є підприємництво. З моменту набуття Україною незалежності відбувалось поступове становлення вітчизняного підприємництва як самостійного соціально-економічного явища. Розширення структури пропозицій на внутрішньому ринку товарів та послуг, створення ефективного конкурентного середовища, стимулювання інноваційного розвитку, відродження підприємницької ініціативи населення, створення додаткових робочих місць та підвищення гнучкості зайнятості, зміцнення регіональних економік – це далеко не всі, але дуже важливі завдання, що стоять перед вітчизняним підприємництвом. При цьому невід’ємними складовими сучасного підприємництва є малий та середній бізнес, на який покладаються функції прискорення структурної перебудови економіки, підвищення організаційної ефективності використання ресурсів.

Мале та середнє підприємництво у національній системі підприємництва виступає однією з невід’ємних і потужних складових національних господарських систем, важливим компонентом резервів соціально-господарського зростання та розвитку. Відповідно й проблеми стимулювання його розвитку займають особливе місце в сучасних соціально-економічних відносинах у країні, в першу чергу з огляду на те, що кількісні і якісні характеристики малих та середніх підприємств, ступінь розвитку інфраструктури даного сектору економіки значною мірою визначають рівень економічного зростання та є найважливішою складовою формування ринкової економіки

Підприємства малого бізнесу виступають двигунами економічного зростання і розвитку, особливо в умовах високого рівня безробіття і високого рівня бідності, або в умовах роздробленої економіки, заснованої на готівкових розрахунках. Хоча сектор середнього бізнесу може створювати більше робочих місць з повною зайнятістю в

розрахунку на кожен фірму і забезпечувати досить довго визначений дохід на кожного працівника, сектор мікропідприємства сприяє підвищенню добробуту власників, утворенню додаткових доходів родини і створенню фірм у сфері обслуговування і роздрібною торгівлі, які надають послуги і товари на місцевому ринку. Підприємства малого бізнесу мають потенційні можливості для економічного зростання. Приблизно 2–5% усіх таких підприємств стають підприємствами середнього бізнесу.

Фінансова стійкість підприємництва є необхідною передумовою розвитку підприємницького сектору національної економіки, а отже й важливим завданням державної політики гарантування економічної безпеки держави в умовах посилення фінансово-економічної кризи.

Як засвідчує вивчення закордонного досвіду, неодмінною умовою успіху в розвитку підприємництва є положення про те, що мале підприємство має потребу у всебічній і стабільній державній підтримці. Вона втілюється в різних формах, передусім шляхом стимулювання виробництва найбільш пріоритетних видів продукції, надання податкових пільг, дотацій, пільгового банківського кредитування, створення інформаційно-консультативних і науково-технічних центрів, розвитку системи страхування, організації матеріально-технічного постачання. Важливу роль відіграють прийняття і виконання законодавства, розробка і реалізація конкретних комплексних програм. Провідна роль відводиться інститутам державної та громадської підтримки підприємництва. Так у країнах Європи з метою підтримки підприємництва створена мережа бізнес-центрів і бізнес-інкубаторів, націлена на його розвиток.

Недостатньо ефективна державна фінансово-кредитна політика сприяння розвитку підприємництва, її певна неадекватність щодо умов фінансово-економічної кризи, підсилена такими фінансовими ризиками для суб'єктів підприємництва, як значне зменшення попиту на товари (послуги) вітчизняних підприємств, зниження рівня інноваційно-інвестиційної активності економіки, збільшення фінансових витрат та термінів окупності капіталовкладень, посилення дії ризиків інституційного середовища, структурна деформація зовнішніх ринків, суттєво знижують рівень фінансової стійкості підприємницького сектору та національної економіки загалом.

Це актуалізує потребу в удосконаленні державної політики сприяння посиленню фінансової стійкості вітчизняного підприємницького сектору економіки, передусім спрямованої на покращення рівня доступності фінансових ресурсів, сприяння збільшенню обсягів господарської діяльності, підвищення рівня фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності суб'єктів підприємництва, покращення доступу підприємств до кредитних ресурсів, посилення фінансової складової економічної безпеки вітчизняних підприємств сектору малого підприємництва.

Крім фінансово-кредитної підтримки (потреба малих підприємств у кредитних ресурсах задовольняється не більше ніж на 5-7%), суб'єкти малого підприємництва потребують ресурсної та інформаційної допомоги від місцевої влади.

У випадку невтручання органів державного управління у розвиток проблемної ситуації, вірогідними видаються подальші негативні наслідки для підприємницького сектору економіки України: 1) критичне зменшення частки власного капіталу підприємств, збільшення кредиторської і дебіторської заборгованості, передусім, безнадійної дебіторської заборгованості, надмірне погіршення фінансової стійкості вітчизняних підприємств; 2) зниження рівня платоспроможності та кредитоспроможності суб'єктів підприємництва; 3) подальше зниження рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на зовнішніх ринках унаслідок недостатніх обсягів фінансових ресурсів; 4) підвищення рівня збитковості підприємств усіх форм власності і, як наслідок, збільшення кількості збанкрутілих підприємств; 5) зростання соціальної напруженості у суспільстві унаслідок зменшення рівня реальної заробітної плати та збільшення заборгованості з виплати заробітної плати; 6) зниження інвестиційного потенціалу економіки у зв'язку з ускладненим доступом суб'єктів підприємництва до зовнішніх джерел

фінансування; 7) зростання частки сумнівних та безнадійних боргів; 8) формування у суспільстві негативного ставлення до ведення підприємницької діяльності, погіршення підприємницького середовища та подальше скорочення іноземних інвестицій в економіку України.

Перелік використаних джерел:

1. Економічний розвиток регіону на основі активізації підприємницької діяльності: монографія // За заг. ред. док. економ. наук, професора А.І.Ковальова. Одеса: Атлант, 2014. 178 с.
2. Причепя І.В. Проблеми конкурентоспроможного розвитку підприємництва в Україні за сучасних умов / Причепя І.В., Мещерякова Т.К. // Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика: колективна монографія / Під ред. проф. Непочатенко. Умань. 2017. 244 с.
3. Досвід Німеччини: майбутнє за малим бізнесом? / iBud: будівничий портал. URL: <http://ibud.ua/ru/novost/dosvid-nimechchini-maybutn-za-malim-biznesom-10570>

УДК 330.322

Дудчик Оксана

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна

Dudchik Oksana

PhD (Economics), Docent
Associate Professor of Finance, Banking and Insurance
University of Customs and Finance
Dnipro, Ukraine

ВПЛИВ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ THE INFLUENCE OF CAPITAL INVESTMENTS ON THE ECONOMY OF UKRAINE

Капітальні інвестиції – витрати на придбання або виготовлення (створення) матеріальних і нематеріальних необоротних активів.

До інвестицій у матеріальні активи належать інвестиції у житлові та нежитлові будівлі, інженерні споруди, машини, обладнання та інвентар, транспортні засоби, землю, довгострокові біологічні активи тваринництва та рослинництва, інші матеріальні активи.

До інвестицій у нематеріальні активи належать інвестиції у придбання або створення власними силами прав користування природними ресурсами та майном, програмного забезпечення та баз даних, прав на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав, патенти, ліцензії, концесії тощо [1].

Як свідчать дані таблиці 1, в структурі капітальних інвестицій переважають інвестиції в матеріальні активи, на які припадає від 93,7% в 2018 році до 96,3% в 2017 році. Найбільша питома вага інвестицій в нематеріальні активи спостерігалась в 2018 році і дорівнювала 6,3%. В цей же рік в нематеріальні активи було вкладено і найбільшу абсолютну суму інвестицій – 36391 млн. грн. З 2017 по 2019 рік капітальні інвестиції збільшились на 175517,4 млн. грн. або на 39,1%. Найбільша сума інвестицій за досліджуваний період, була вкладена в 2019 році – 623978,9 млн. грн. В 2020 році у порівнянні з 2019 роком вкладення зменшились на 115761,9 млн. грн. або на 18,6%.